

کد کنترل
321
A

مشابه کنکور اردیبهشت
مخصوص رشته انسانی

آزمون جامع ادبیات اختصاصی 403

یکبار برای همیشه با اکسیر

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ گویی
۱	زبان و ادبیات فارسی	۳۰	۱	۳۰	۳۰ دقیقه

تفهیم شاهنامه تاریخی

سامانی

1. چند مورد از آثار ذکر شده، دارای ویژگی های سبکی « ایجاز و اختصار در لفظ و معنا، تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی، کوتاهی جملات، بهره گیری کمتر از لغات عربی، افزایش یافتن کاربرد نشانه های جمع فارسی بر عربی » اند؟

« قابوس نامه، سیاست نامه، شاهنامه ابومنصوری، تاریخ بیهقی، تاریخ بلعمی، کیمیای سعادت، تفسیر طبری، کشف المحجوب، سفرنامه ناصر خسرو، التفهیم »

ترجمه

مورد 5 (4)

مورد 4 (3)

مورد 3 (2)

مورد 2 (1)

2. در کدام گزینه نام نویسنده یا شاعر و نوع اثر (منظوم یا منثور) بودن به درستی بیان شده؟

(1) چهارمقاله : نظامی عروضی (منظوم) / موش و گربه: عبید زاکانی (منظوم) / بهارستان : جامی (منظوم)

(2) دیوان شمس : مولوی (منظوم) / تحفته الاحرار: جامی (منظوم) / لمعات: فخرالدین عراقی (منثور)

منظوم

(3) چهارمقاله: نظامی عروضی (منثور) / رساله دلگشا : عبید زاکانی (منثور) / بهارستان: جامی (منثور)

(4) دیوان شمس: شمس قیس رازی (منظوم) / تحفته الاحرار: جامی (منثور) / عشاق نامه: فخرالدین عراقی (منظوم)

سبک العجم

3. کدام گزینه در رابطه با متن زیر درست است؟

« دو سال مانده بود هنوز به گرفتن دیپلم و وقت سربازی، اما طاقتم نمی توانستیم آورد. اول تابستان بود، کارنامه ها را با

معدلی همسان گرفتیم و راهی خانه شدیم. با پیشنهادی که تو می خواستی بکنی و هنوز نکرده بودی، من موافق بودم،

قبل از اینکه بگویی، گفتم: پدر رضایت می دهد، با مادر چه کنیم؟ گفتی: رضایت پدر شرط است؛ اما رضایت مادر را هم

میگیریم.... »

دولتورنجی مردنی

(1) پدید آورنده این اثر، خالق اثر « کشتی پهلو گرفته و سفر ششم » نیز است.

(2) این اثر در حوزه ادبیات کودک و نوجوان قرار دارد و نویسنده آن محمدرضا سرشار می باشد.

(3) خالق این اثر با انتشار مجموعه شعر « در کوچه آفتاب » توانایی خود را در ادبیات انقلاب نشان داد.

مقصود

(4) این متن از داستان « دوکبوتر، دو پنجره، یک پرواز »، متعلق به سید مهدی شجاعی، نویسنده دوران انقلاب می باشد

4. به ترتیب هریک از توضیحات زیر به کدام یک از شاعران اشاره دارد؟

(الف) شهرت او به سبب سرودن غزل های خیال انگیز و به کاربردن مضمون های بدیع و گاه دور از ذهن است.

(ب) برخی از تک بیت هاب غزلش شاهکار ذوق و اندیشه اند و بسیاری از آنها به صورت ضرب المثل رواج یافته اند

(ج) در ابداع معانی و خیال های رنگین مشهور است و این ویژگی به غزل های او لطف ویژه ای بخشیده است.

(د) سبک شعر او حد وسط سبک عراقی و سبک هندی است.

(1) بیدل دهلوی - وحشی بافقی - بیدل دهلوی - محمدرضا سرشار

(2) کلیم کاشانی - صائب تبریزی - بیدل دهلوی - وحشی بافقی

(3) بیدل دهلوی - صائب تبریزی - کلیم کاشانی - وحشی بافقی

(4) کلیم کاشانی - وحشی بافقی - کلیم کاشانی - محمدرضا سرشار

5. باتوجه به ویژگی های سبکی بیان شده، چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

(الف) جان و دلم ز عشقت مستغرق اند دائم / در عشق چون تو شاهی جان و تنی چه ارزد؟ (معشوق آسمانی)

(ب) قانون ندامتکده محفل عزیزم / آهسته تر از سودن دست صدایم (درون مایه بیداری)

(ج) کسی که حالت دیوانگان میکرده یافت / مقام اهل خرد نزدش از خرافات است (عقل گرایی)

(د) نسوان شده واقف به حقوق مدنی شان / رخشان بکند فتح به لشکرشکنی شان (دفاع از حقوق زنان)

(ه) چو تو خود کنی اختر خویش را بد / مدار از فلک چشم نیک اختری را (قضا و قدر)

(1) سه مورد (2) چهار مورد (3) دو مورد (5) یک مورد

6. انتساب کدام مجموعه از آثار، به پدید آورندگان آن ها نادرست است؟

(1) شهری چون بهشت (سیمین دانشور) / دلاویز تر از سبز (علی موذنی) / دری به خانه خورشید (سلمان هراتی)

(2) نوبهار (ملک الشعرای بهار) / خداوند نامه (صبای کاشانی) / آتش خاموش (سیمین دانشور)

(3) نفس صبح (قیصر امین پور) / شمس و طغرا (میرزا حسن بیج) / ملاقات در شب آفتابی (علی موذنی)

(4) سه تابلوی مریم (میرزاده عشقی) / زمستان (نیایشیج) / دید و بازدید (جلال آل احمد)

7- کدام عبارت در خصوص شعریا نثر دوره انقلاب اسلامی «درست» است؟

(1) احمد محمود، علی محمد افغانی و هوشنگ گلشیری از نویسندگان دوره مقاومت هستند که بعد از بهمن ۱۳۵۷ در ادبیات داستانی فارسی شکل گرفت.

(2) روح حماسه و عرفان در شعر این دوره آشکار است. در حماسه و عرفان بعد آسمانی غلبه دارد که نمود آن را در غزل حماسی انقلاب میتوان دید.

(3) بعد از پیروزی انقلاب، قالب های سنتی مانند قصیده و غزل رایج شدند و شیوه نیمایی به ویژه در میان جوانان و انقلابیون از رونق افتاد.

(4) گروه سوم در ادبیات عصر انقلاب، شاخه جوان بود که کار ادبی خود را در انقلاب آغاز کرد و سلمان هراتی، قیصر امین پور، علیرضا قزوه و سید حسن حسینی از آن جمله هستند

8. سبک شعری ابیات زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده؟

(الف) گریه ناکام تو بود این همه تقدیر، چرا / به همه عمر چنین خواب و خورت کام و هواست؟

(ب) این عجب که دام بیند هم وتد / گر بخواهد ور نخواهد می فتد

(ج) تنگدستی راست سازد نفس کج رفتار را / پیچ و تاب از وسعت ره می فزاید مار را

(د) ز زلف آه آخر روی جانان می شود پیدا / درین ابر سیه آن برق جولان می شود پیدا

(ه) دو ابرو به سان کمان طراز / براو توز پوشیده از مشک ناز

(۱) خراسانی - عراقی - هندی - خراسانی - عراقی

(۲) عراقی - خراسانی - هندی - هندی - خراسانی

(۳) خراسانی - عراقی - هندی - هندی - خراسانی

(۴) عراقی - هندی - خراسانی - خراسانی - عراقی

با اتحاد چشم های مست مست ها
9. در همه گزینه ها آرایه ایهام به کار رفته است، به جز:
(1) دمی با نیک خواهان متفق باش / غنیمت دان امور اتفاق

(2) در عین گوشه گیری بودم چو چشم مست / و اکنون شدم به مستان چون ابروی تو مایل
(3) اشک غماز من آرسرخ برآمد چه عجب / خجل از کرده خود پرده دری نیست که نیست

(4) از خلق تو دم باد صبا غالیه بوی / وی ز بوی تو معطر دم جان پرور گل
10. آرایه های مقابل ابیات زیر تماما درست است، به جز:

(1) حافظ آن ساعت که این نظم پریشان می نوشت / طایر فکرش به دام اشتیاق افتاده بود (ایهام، تناقض)

(2) به سخن دعوی حق را نتوان برد از پیش / هر که سر در سر این کار کند منصور است (مجاز، ایهام)

(3) سعدی از دست غمت چاک زده دامن عمر / بیشتر زین نکند صابری و مشتاقی (استعاره، کنایه)

(4) از صدق شد دهن صبح پر ز خون شفق / به حرف راست دهن و انمی توان کردن (اسلوب معادله، حسن تعلیل)

برای سرفی آسان بین از طلوع دلیل غیر مطهر (صدق گفت) آمده
11. در همه ابیات آرایه مجاز وجود دارد، به جز:

(1) دانی چه می رود به سر ما ز دست تو / تا خود به پای خویش بیایی و بنگری

(2) گری متفرق شود خاک من اندر جهان / باد نیارد ربود گرد من از کوی دوست

(3) کنند اگر چو خم باده خشت بالینم / مرا ز کوی خرابان پای رفتن نیست

(4) گرنبندی زین سخن تو خلق را / آتشی آید بسوزد خلق را

12. به ترتیب آرایه های شاخص ابیات زیر کدام اند؟

الف) به چشم نرگس مست از چه شیوه دارد / ولی فدام چو چشم خوش تو سرخوش نیست

ب) شب و روز غیر دردی نخورم بر آستان / که دواى خوب رویان نرسد من گدا را

ج) همچون کمر به گرد میانش در آمدم / او را میان ندیدم و او در میان نبود

د) دامن گردون پر از خون جگر بینم به صبح / پس که در مهر تو اشک از چشم اختر می چکد

ه) آهی کشم به یاد بناگوش او ز دل / هر نیمه شب که طالب صبح دمیده ام

۱- ایهام تناسب، حسن آمیزی، جناس تام، حسن تعلیل، لف و نشر ✓

۲- ایهام، حسن تعلیل، تشبیه، استعاره، واج آرایه ✓

۳- تشخیص، مجاز، ایهام تناسب، ایهام تضاد ✓

۴- لف و نشر، تضاد، جناس، کنایه، تشبیه ✓

13. همه ابیات دارای یک تشبیه و دو استعاره هستند، به جز...

(۱) ای بهشتی پیکر از فردوس می آید مگر / کز عقیق جان فزایت آب کوثر می رود

(۲) بر آتش دل ما ریز آب آتش فام / که دفع آتش سوزان به آب باید کرد

(۳) ای بسا دود جگر که مهر روی هر شبی / شمع عالم تاب گردون در شبستان افکند

(۴) دیشب نگار موش خورشید روی من / بگشود برقع از رخ و غوغا پدید شد

۲ تشبیه و یک استعاره
۲ تشبیه و یک استعاره
۲ تشبیه و یک استعاره
۲ تشبیه و یک استعاره

روی زیبای گلبرگ

14. در کدام بیت، وجه شبه به کار نرفته است؟

(۱) به سان کوره آهنگرم درون می سوخت / به دم زدن همه آهم به سان آهنگر

(۲) چو کافور موی و چو گلبرگ روی / دل آزم جوی و زبان چرب گوی

(۳) حافظ از دولت عشق تو سلیمانی شد / یعنی از وصل تواش نیست به جز باد

(۴) لاله دیدم روی زیبا توام آمد به یاد / شعله دیدم سرکشی های توام آمد به یاد

15. آرایه های « کنایه . تلمیح . حسن تعلیل . لف و نشر . ایهام » به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) دندانان هر قصری پندی دهدت نونو / پند سر دندانان بشنو، ز بن دندانان

(ب) می نماید به انگشت مه عید به هم / سوی ابروی تو میل مژه ها بی خاصیت نیست

(ج) من اگر باده خورم ورنه چه کارم با کس / حافظ راز خود و عارف وقت خویشم

(د) من با تو بر نیایم وین خود محال باشد / ممکن بود که با من کار کتان بر آید؟

(ه) با سیرتش در آتش و آب و هوا و خاک / قدر بلند و صفوت و لطف و وقار نیست

(۴) ج-ب-د-ه-الف

(۳) الف-د-ب-ه-ج

(۲) ج-د-ب-ه-الف

(۱) الف-ه-ب-د-ج

16. با توجه به بیت « پسته ها را لعل می گونت گریبان چاک کرد / تلخ شد از چشم شوخ، خواب بر بادام ها » آرایه های

کدام گزینه تماماً درست است؟

(۱) تشخیص . حسن تعلیل . مجاز . تضاد . جناس

(۲) استعاره . تشبیه . کنایه . حسن تعلیل . حس آمیزی

(۳) تشخیص . استعاره . حسن تعلیل . ایهام . تناس

(۴) استعاره . تشبیه . کنایه . مجاز . استوک . عاده

17. چند بیت فاقد ردیف است؟

(الف) جسم احمد را تعلق بد بدان / این تغیر آن تن باشد بدان

(ب) دلی که دید که پیرامن خطر می گشت / چو شمع زارو چو پروانه در به در می گشت

(ج) نیست ایمن از بلا هر کس به فکر جستجوست / روز و شب گرداب را از موج خنجر بر گلوست

(د) دل ز بند غم دمی آزاد نیست / بی غم عشق تو جانم شاد نیست

(ه) نه چنان مرگی که در گوری روی / مرگ تبدیلی که در نوری روی

(و) سایه دستی اگر ضامن احوال ما نیست / خاک ره بی کسیست کز در ما بر نخواست

(۴) پنج مورد

(۳) دو مورد

(۲) چهار مورد

(۱) سه مورد

دور می زد.

است

ردیف

بر ۱ + ۲

- الآيد (قاعدہ 2)

ع (عافیه)
۵ + ۱۱

- ۱- چینی شب می درخشد از لعاب نیلی مهتاب
۲- من در این آبادی، جز می، گشتم (فاعل)

گرکشف معدن صبح آمد صدا کن مرا

- ۱- سوی ک، امین جو کنارانی گریزان اند؟ (---U---U---U---)
۲- بالای دار رفتی و این شحنة های بیر (U-U-U-U-U-U-U-U-U-U)

۴- من ندیدم دو صنوبر را با هم دشمن (-U -) (-U -)

- ۱- بخرام بالله تا صبا بیخ صنوبر برکند / برقع برافکن تا بهشت از حور زیور برکند

۴- هرکس به نرد حسن تو زد باخت پس بگو / دست از خویشتن بدان خال می‌بری

شاعری اسے، بہ جز...

- ۱- حذف همزه، قلب، تغییر کمیت مصوت بلند
۲- آوردن فاعل از به جای فعلاتن، ابدال، قلب

۳- بلند بودن هجای یایانی، تغییر کمیت مصوت کوتاه، ابدال

- ۴- قف، تغییر کمیت مصوت بلند، آوردن فعلاتن به جای فعلاتن

تغییر صورت بلبل

23. در کدام بیت هر دو نوع اختیار زبانی و وزنی به کار رفته است؟

- ۱- هر دل که زیر سایه زلفش نشان دهند / مرغی است پر بریده که از آشیان ماست
- ۲- سوی لبش هر آن که شد زخم خورد ز پیش و پس / زان که حالش عسل نیش زنان بود مگس
- ۳- بلبل با درخت گل گوید چیست در دلت / این دم در میان بنه نیست کسی تویی و ماه
- ۴- نمی بینم نشاط عیش در کس / نه درمان دلی نه درد دینی

24. نام بحر عروضی کدام بیت در مقابل آن درست است؟

محذوف

- ۱- قضا باز دولت بد اندر هوا / که تا خود نمایند سلطان که را (مقارب مثنی سلم)
- ۲- باغ ملک آمد طری از رشحه کلک وزیر / زان که افشک می کند مریاغ و بستان را طری (رمل مثنی محذوف)
- ۳- سر بشکسته هر صبح آفتاب از دره ای خیزد / به کام ارتوسن ایام دیدی از سواران پرس (رجز مثنی سالم)
- ۴- گفتم که دلم به غمزه بردی / گفتا که مرا از این خبر نیست (هزج مسدس محذوف)

25. کدام گزینه در بررسی ابیات زیر نادرست است؟

دلم خزانه اسرار بود و دست قضا / درش بیست و کلیدش به دلستان داد
شکسته وار به درگاهت آمدم که طبیب / به مومیایی لطف توام نشانی داد

انفع

- ۱) شاعر به جبر و تقدیر گرایی معتقد است.
- ۲) شاعر در بیت اول با استفاده از تشبیه به توصیف عالم درون خود پرداخته.
- ۳) وزن بیت ناهمسان و قافیه علاوه بر داشتن تبصره، طبق قاعده ۲ می باشد.
- ۴) در این ابیات ۶ نوع اختیار شاعری مشاهده می شود.

الف: حرف اصلی قافیه

26. تصویر شعری کدام بیت مشابه با بیت زیر است؟

«خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده / که اندر خاک می جویند ایام جوانی را»

- ۱- چو ماه نو، قد خم گشته بر سپهر وجود / اشاره ای است که آماده باش رفتن را
- ۲- قامت خم مانع عمر سبک رفتار نیست / سیل از رفتن نمی ماند اگر پل بشکند
- ۳- قامت خم، خار در دل، دیده پر از خون شده / حاصل عشق جوانی زین دو سه چیزی نبود
- ۴- فتاده نقد جوانی من ز من در راه / به قد خم شده در زیر پای از آن نگرم

27. مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده؟

- ۱- در سواد دیده ما عیب می گردد هنر / سنگ گوهر می شود در پله میزان ما (مثبت نگری)
- ۲- نادان دلش خوش است به تدبیر ناخدا / غافل که ناخدا هم از این تخته پاره است (تقدیر گرایی)
- ۳- از حدیث دلگشا صائب دهن را دوختن / یوسف پاکیزه دامن را به زندان کردن است (رازداری)
- ۴- چو موج آن کس که داد از کف عنان اختیار خود / حمایل ساخت دست خویش را برگردن دریا (رهایی از خود)

28. تواضع در کدام گزینه مفهومی متفاوت دارد؟

- (۱) پیش قدرت پشت گردون از تواضع داده خم / نزد رایت روی خورشید از خجالت کرده خوی ← **ستایش یار**
- (۲) تواضع با فرودستان بود خوش از زبردستان / وگرنه دور باش از زور خود دارد کمان من
- (۳) بردباری و تواضع سپر آفت هاست / پل این سیل گران سنگ خمیدن باشد
- (۴) تواضع خشم بالادست را بی زور می سازد / به خم گردیدن از خود سیل را پل دور می سازد

29. مفاهیم «سکوت، توکل، ترک تعلقات، خود اتکایی» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) گر نیک بنگری همه زندان روح دوست / چون کرم پیله بر تن خود هرچه می تنی
- (ب) ایمن مشو ز خصمی تیغ زبان که شمع / در بوته گداز بود تا زبان به جاست ← **سکوت**
- (ج) در بهشت عافیت افتادم از بیحاصلی / شد حصاری بی بری از سنگ طفلان بید را
- (د) یک سر ناخن ز خار این چمن ممنون نی ام / تازه رو از خون خود دایم چو داغ لاله ام
- (ه) آن که بیند او مسبب را عیان / کی نهد دل بر سبب های جهان
- (1) ب. ه. الف. د (2) الف. ه. ج. د (3) ب. الف. ه. د (4) الف. ج. د. ه

30. مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

- با دل خونین لب خندان بیاور همچو جام / نی گرت زخمی رسد آبی چو چنگ اندر خروش**
- (۱) دل خونین نشود با دهن خندان جمع / لاف خونین دلی از پسته خندان پوچ است
- (۲) مباش وقت سحر بی ستاره ریزی اشک / که نور چهره گردون زگریه سحری است
- (۳) پرتو لعل لب او گر نیفروزد چراغ / راه نتواند تبسم زان دهن بیرون برد
- (۴) ندرد چو گل جامه از دست خار / **که خون در دل افتاده خندد چو نار**

1. پاسخ گزینه 2

ویژگی های سبکی بیان شده مربوط به آثار منتور دوره سامانی می باشد ، که عبارت است از: ترجمه تفسیر طبری ، تاریخ بلعمی ، التفهیم ، شاهنامه ابومنصوری.

باقی آثار منتور (تایخ بیهقی ، قابوس نامه ، سفرنامه ناصر خسرو ، سیاست نامه، کشف المحجوب ، کیمیای سعادت.) مربوط به دوره غزنوی و سلجوقی می باشند

2. پاسخ گزینه 3

چهار مقاله متعلق به نظامی عروضی و یکی از آثار منتور قرن ششم به شمار می رود.

رساله دلگشا، منتور و موش و گربه جزو آثار منظوم عبید زاکانی می باشد. (سایر آثار: اخلاق الاشراف و صد پند، هر دو منتور)

بهارستان (منتور) که به تقلید از گستان سعدی نوشته شده ، اثر «جامی» می باشد. (سایر آثار: نفحات الانس به شیوه تذکره عطار (به نثر) و تحفته الاحرار به پیروی از نظامی گنجوی (به نظم)).

دیوان شمس اثری منظوم ، متعلق به مولوی است. (سایر آثار: فیه ما فیه (به نظم) و مجالس سبعة و مکاتیب (به نثر)) می باشد.

لعمات و مثنوی عشاق نامه ، هر دو اثری منظوم و متعلق به فخرالدین عراقی می باشد.

3. پاسخ گزینه 4

این متن قسمتی از داستان « دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز» اثر مهدی شجاعی می باشد. (ص 82 فنون 3 خودارزیابی)

بررسی گزینه ها:

1) «کشتی پهلو گرفته» ، «ضیافت» ، «جای پای خون» و « دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز» متعلق به سید مهدی شجاعی ، نویسنده دوره انقلاب می باشد. (توجه : سفر ششم اثر علی مودنی است .)

2) این داستان در زمره ادبیات مذهبی قرار دارد.

3) این جمله مربوط به قیصر امین پور است !

4. پاسخ گزینه 3

توضیحات درست مربوط به هر شاعر ، در صورت سوال ارائه شده
اطلاعات بیشتر:

کلیم کاشانی	به دلیل به کار بردن مضمون های ابداعی فراوان ، خلاق المعانی ثانی لقب دارد
صائب تبریزی	او را خداوندگار مضامین تازه شعری می نامند – برخی از تک بیت های غزلش شاهکار ذوق و اندیشه است و بسیاری از آنها به صورت ضرب المثل رواج یافته .
بیدل دهلوی	از ویژگی های عمده شعر او: مضمون های پیچیده- استعاره های رنگین ، خیال انگیز و سرشار از ابهام – تخیل های رمز آمیز شاعرانه.

5. پاسخ گزینه 1

- الف (درست) در سبک خراسانی معشوق زمینی ولی در سبک عراقی به طور معمول معشوق آسمانی است . در این بیت معشوق شاه نام گذاری شده و شاعر جان خود را در برابر معشوق بی ارزش می داند .
- ب) نادرست (قانون در این بیت در معنی ساز (ابزار موسیقی) آمده و ارتباطی با مضمون بیداری ندارد.)
- ج) نادرست (این بیت به عشق گرایی و ناچیز بودن عقل در برابر عشق اشاره می کند) سبک عراقی
- د) درست (این بیت به دفاع از حقوق زنان که یکی از مضامین دوره بیداری است اشاره می کند.)
- ه) نادرست (این بیت به اراده و اختیار اشاره دارد و انسان را مسئول اعمال خود می داند) سبک خراسانی

خراسانی	ستایش خرد	روحیه پهلوانی و حماسی	شادی گرایی	اراده و اختیار	واقع گرایی	زمینی بودن معشوق
عراقی	ستایش عشق	روحیه عرفانی و اخلاقی	غم گرایی	قضا و قدر	ذهن گرایی	آسمانی بودن معشوق

6. پاسخ گزینه 3

شمس طغرا (محمد باقر میرزا خسروی) – داستان باستان و شمس الدین قمر (میرزا حسن خان بدیع)

بررسی سایر گزینه ها :

آثار سیمین دانشور: آتش خاموش – سووشون – شهری چون بهشت

آثار علی موذنی : ظهور – سفر ششم – دلاویز تر از سبز – ملاقات در شب آفتابی

آثار سلمان هراتی : از آسمان سبز (ویژه نوجوانان) – دری به خانه خورشید – از این ستاره تا آن ستاره (ویژه نوجوانان)

توجه : روزنامه بهار متعلق به (میرزا یوسف خان اعتصامی) – روزنامه های دانشکده و نوبهار (متعلق به ملک شعرا)

آثار صبا ی کاشانی : گلشن صبا (به تقلید از بوستان) – خداوند نامه (حماسه مذهبی)

آثار قیصر امین پور: در کوچه افتاب – تنفس صبح – آیین های ناگهان – منظومه ظهر روز دهم – دستور زبان عشق (همگی منظوم) / طوفان در پرانتز – بی بال و پر پریدن – سنت و نوآوری در شعر معاصر (همگی منثور)

7. پاسخ گزینه 3

اگرچه احمد محمود ، علی محمد افغانی و هوشنگ گلشیری از نویسندگان دوره مقاوت اند، اما دوران مقاومت ادبیات داستانی فارسی بعد از خرداد 1342 شکل گرفت (رد گزینه 1) / همچنین روح حماسه و عرفان در شعر دوره انقلاب آشکار است ، در حماسه بعد زمینی غلبه دارد و در عرفان بعد آسمانی ، تلفیق این دو در غزل حماسی انقلاب دیده می شود. (رد گزینه دو) / قیصر امین پور و سید حسن حسینی از جمله شاعران و نویسندگان گروه نخست یعنی جریان کمال یافته و پیشکسوت هستند که پس از پیروزی انقلاب، شاخه نیرومندی از ادب انقلاب را ادامه دادند (فقط سلمان هراتی و علیرضا قزوه از گروه سوم اند) (رد گزینه چهار)

8. پاسخ گزینه ۳

- الف (به وجود اراده و اختیار اشاره دارد و انسان را صاحب اعمال و رفتار خویش می داند (سبک خراسانی)
- ب) این بیت به سلب اختیار اشاره دارد (معنی بیت : عجیب است که هم دام را میبیند هم میخ فرو رفته در زمین را ، ولی باز چه بخواهد چه نخواد گرفتار آن می شود.) (سبک عراقی)
- ج) در این بین اسلوب معادله وجود دارد که یکی از ویژگی های ادبی سبک هندی می باشد
- د) استفاده از ردیف های طولانی و خوش آهنگ، مربوط به ویژگی زبانی سبک هندی.
- ه) استفاده از تشبیه حسی، مربوط ویژگی های ادبی سبک خراسانی.
-

9. پاسخ گزینه 4

« بو » در مصرع دوم به معنای رایحه است و معنای دیگر آن (امید و آرزو) قابل جایگذاری نیست .

بررسی سایر گزینه ها :

- 1) ایهام : امور اتفاقی : 1- کارهای غیر منتظره . 2- کارهایی که براساس همدلی و موافقت صورت میگیرد.
- 2) ایهام: مستان : 1- افراد مست – چشمان مست معشوق که در مصراع اول اشاره شده. مایل : 1- خمیده . 2- میل کننده
- 3) ایهام: سرخ برآمدن : اشک خونین به سبب گریه زیاد . 2- شرمساری و خجل شدن اشک
-

10. پاسخ گزینه 4

- 1) ایهام: نظم : 1- شعر. 2- مجموعه منظم / تناقض: نظم پریشان
- 2) ایهام: منصور: 1- منصور حلاج . 2- یاری شده و پیروز / مجاز: سراول مجاز از تمام وجود – سر دوم مجاز از قصد و اندیشه
- 3) دست غم و دامن عمر: استعاره / دامن عمر چاک زدن کنایه از عمر را تباه کردن و به پایان رساندن
- 4) حسن تعلیل: به دلیل صداقت دهان صبح پراز خون شفق شده / اسلوب معادله نداریم ! زیرا استقلالی در بین دو مصرع دیده نمیشود و مصرع دوم ادامه مصرع اول است
-

11. پاسخ گزینه 2

- 1) «دست» مجاز از اعمال و رفتار
- 2) در این بیت مجازی وجود ندارد. (واژه جهان در معنی حقیقی خود به کار رفته است)
- 3) « پا » مجاز از قدرت و توانایی
- 4) « خلق » مجاز از دهان

12. پاسخ گزینه ۱

- الف) ایهام تناسب: «مدام» در معنای همیشه آمده است و معنای انحرافی آن (شراب) با واژه «مست» تناسب دارد.
- ب) حس آمیزی: «خوردن درد»: آمیختن حس لامسه و چشایی
- ج) جناس تام: «میان» سه بار تکرار شده است. مرتبه اول و دوم در معنای کمر و مرتبه سوم در معنای وسط آمده است.
- د) حسن تعلیل: معلول منطقی‌ای که در طبیعت اتفاق می‌افتد: سرخی آسمان پیش از آفتاب (دامن گردون پر از خون جگر بینم به صبح) و علت غیرمنطقی و ادبی آن: گریستن ستاره‌ها به خاطر عشق یار (بس که در مهر تو اشک از چشم اختر می‌چکد)
- ه) لفونشر: لف ۱: آه، لف ۲: بناگوش / نشر ۱: نیمه شب، نشر ۲: صبح
- علت رد گزینه ۲: نبودن حسن تعلیل در بیت «ب»
- علت رد گزینه ۳: نبودن ایهام در بیت «د»
- علت رد گزینه ۴: نبودن لفونشر در بیت «الف»
-

13. پاسخ گزینه ۴

- نگار استعاره مصرحه از یار / تشبیهات: ۱- نگار مه‌وش ۲- خورشیدرو (تشبیه درون‌واژه‌ای)
- گزینه ۱) «عقیق جان‌فزایت» استعاره مصرحه از لب معشوق و «آب کوثر» (اعتبار و آبروی چشمه کوثر) اضافه استعاری و استعاره مکنیه / تشبیه مرجح لب یار به چشمه کوثر (لب یار باعث رفتن آبروی چشمه کوثر می‌شود، یعنی لب یار در جان‌بخشی و جان‌فزایی مانند چشمه کوثر است؛ بلکه هم برتر از آن)
- گزینه ۲) «آتش دل» استعاره مصرحه از عشق و «آب آتش‌فام» استعاره مصرحه از شراب / تشبیه: آب آتش‌فام
- توضیح نکته درسی:** واژه «فام» می‌تواند دو معنا داشته باشد. از یک سو معنای «رنگ» (همانطور که در بیت گزینه ۲ آمده است «آب آتش‌فام» به معنای آب آتش رنگ یا همان سرخ است که استعارتاً معنای شراب می‌دهد و فام، وجه شبه است و از سوی دیگر معنای «مانند» می‌دهد که در این صورت ادات تشبیه است. (مانند سوال ۳۰ کنکور ۱۴۰۲ داخل کشور)
- تشریح سایر ابیات:
- گزینه ۳: استعاره‌ها: ۱- دود جگر (اضافه استعاری) ۲- شمع عالم‌تاب (استعاره مصرحه از خورشید) / مهررو (اضافه تشبیهی)
-

14. پاسخ گزینه ۲

- در این بیت موی به کافور تشبیه شده که وجه شباهت این دو (سفیدی) ذکر نشده! همچنین روی در زیبایی و لطافت به گلبرگ تشبیه شده که (زیبایی و لطافت) ذکر نشده.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- 1) درونم (مشبه) به سان (ادات) کوره آهنگر (مشبه به) می‌سوخت (وجه شبه) – من (مشبه) در دم زدن همه آهم (وجه شبه) به سان (ادات) آهنگر (مشبه به)
- 3) حافظ (مشبه) مانند (ادات) سلیمانی (مشبه به) او را نیست به جز باد به دست (وجه شبه)
- 4) روی تو (مشبه) مانند (ادات محذوف) لاله (مشبه به) زیباست (وجه شبه) / تو (مشبه) مانند (ادات محذوف) شعله (مشبه به) سرکش هستی (وجه شبه).

15. پاسخ گزینه 3

الف) از بن دندان شنیدن: کنایه از گوش دادن بادقت است

ب) گاهی مردم با انگشت ماه عید را به همدیگر نشان می دهند، به همین دلیل مژه های یار چشم او را نشانه گرفته اند (حسن تعلیل) و (تشبیه مژه به انگشت اشاره و چشم یار به ماه)

ج) حافظ ایهام دارد: 1- حفظ کننده 2- شاعر

د) در گذشته برخی بر این باور بودند که نور ماه سبب پوسیده شدن و از بین رفتن پارچه کتان میشود! و این اعتقاد با عث ایجاد تلمیح در این بیت شده است.

ه) آتش، آب، هوا، خاک (لف ها) و قدر بلند، صفوت، لطف، وقار (نشرها)

نکته درسی: (آتش، آب، هوا، خاک) اشاره دارد به عناصر چهارگانه ی طبیعی که به اعتقاد پیشینیان جهان خلقت از ترکیب این چهار عنصر شکل گرفته است تا زمانی که این نسبت ترکیبی به همین وجود داشته باشد جهان وجود خواهد داشت و در صورت به هم ریختن این نسبت، جهان از بین خواهد رفت. از نظر زیبایی شناسی قرار گرفتن لفظ این چهار عنصر در کنار هم آرایه ی ادبی «مراعات نظیر» را بوجود می آورد.

16. پاسخ گزینه 3

آرایه های موجود در بیت:

تشخیص: نسبت دادن گریبان به پسته و خواب به بادام تشخیص است.

حسن تعلیل: علت باز شدن پسته، لب های یار دانسته شده.

تشبیه: لعل یار (استعاره از لب یار) به می تشبیه شده است.

استعاره: لعل استعاره از لب یار است و تشخیص هم در بیت وجود دارد.

کنایه: گریبان چاک کردن و تلخ شدن خواب، کنایه از بی قراری و ناراحتی هستند.

حسن آمیزی: تلخ شدن خواب

در این بیت آرایه، مجاز، تناقض، ایهام، اسلوب معادله و تضاد، مشاهده نمی شود.

17. پاسخ گزینه 1

الف) ردیف: - / قافیه: بدان (به آن - بدان «فعل امر از مصدر دانستن») جناس همسان

ب) ردیف: - / قافیه: می گشت (می چرخید - می شد) جناس همسان و ذوقافیتین

ج) ردیف: است / قافیه: جستجو - گلو

د) ردیف: نیست / قافیه: آزاد - شاد

ه) ردیف: روی / قافیه: نوری - گوری

و) ردیف: - / قافیه: است - نخواست

18. پاسخ گزینه 3

- (1) ردیف : - / واژه های قافیه : برباید - آید / الحاقی: ید / حرف روی : آ / قاعده 1
- (2) ردیف : دشمن است - دشمن است / واژه های قافیه : عقبی - بینا / حرف روی : آ / قاعده 1
- نکته: در عروض کلمات را همانطور که میخوانیم ، مینویسیم ! به همین دلیل عقبی به صورت عقبا نوشته میشود و با واژه بینا هم قافیه است .
- (3) مصرع اول (دستی ز غمت بردل پایی ز پیت درگل) قافیه درونی دارد و درست است
- (4) ردیف : - / واژه های قافیه : ابلهان - شهان / الحاقی : ان (نشانه جمع) / ابله و شه باهم قافیه می سازند.
-

19. پاسخ گزینه 1

- (1) وزن درست : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع
-

20. پاسخ گزینه 4

- من ندیدم دو صنوبر را با هم دشمن (- U / - - U U / - - / - -)
- وزن اصلی بدون اختیار: فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن
- وزن با اختیار: فاعلاتن فعلاتن مفعولن فع لن
-

21. پاسخ گزینه 4

- وزن : مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن
- حذف همزه : در هجای دوم مصراع دوم : « دست از » که به صورت (دس / تز) خوانده میشود
- بررسی سایر گزینه ها :
- (1) وزن : مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
- (2) وزن : مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن / فاقد حذف همزه
- (3) وزن : مفتعلن فاعلات مفتعلن فع
-

22. پاسخ گزینه 4

- اختیارات وزنی: بلند بودن هجای پایانی در هر دو مصراع، ابدال فعلن به فعلن در پایان مصراع اول
- اختیارات زبانی: حذف همزه: اَد بَسْت، تغییر کمیت مصوت بلند: کسره اضافه در ترکیب «سَخِنِ خویش» بلند تلفظ می شود.

23. پاسخ گزینه 2

وزن : مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن

اختیارات: قلب در مصراع دوم (رکن آخر) وزنی – تغییر کمیت مصوت ها در مصراع دوم (حوالی) زبانی

بررسی سایر گزینه ها :

(1) وزن : مفعول فاعلات مفاعیل

اختیارات : بلند بودن هجای پایان مصراع (وزنی) – فاقد اختیار زبانی

(3) وزن : مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن

اختیارات : 3 مورد ابدال : در رکن آغازین هر دو مصراع و رکن سوم مصراع اول (وزنی) – فاقد اختیار زبانی

(4) وزن : مفاعیلن مفاعیلن فعولن

اختیارات : تغییر کمیت مصوت ها (هجای هفتم مصراع اول – اختیار زبانی) – فاقد اختیار وزنی

24. پاسخ گزینه 2

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل مثنی محذوف)

بررسی سایر گزینه ها:

(1) فعولن فعولن فعولن فعل (متقارب مثنی محذوف)

(3) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مثنی سالم)

(4) مفعول مفاعلهن فعولن (این بیت در بحر هزج مسدس محذوف سروده نشده)

25. پاسخ گزینه 4

گزینه 3) واژگان قافیه : دلستانی – نشانی / الحاقی : مصوت بلند « ی » (تبصره) / حرف روی : ن / قاعده 2

گزینه 4) وزن بیت : مفاعلهن فعلاتن مفاعلهن فعلهن (ناهمسان)

اختیارات شاعری به ترتیب : ابدال در مصراع دوم بیت اول (تبدیل فعلن به فع لن) / بلند بودن هجای پایان مصراع، در مصراع دوم

بیت اول / بلند بودن هجای پایان مصراع، در مصراع اول بیت دوم / حذف همزه در مصراع اول بیت دوم (ه / تا / م / دم) / کوتاه

تلفظ کردن هجای بلند در مصراع دوم بیت دوم (مومیایی) / بلند تلفظ کردن هجای کوتاه در مصراع دوم بیت دوم (لطف) / ابدال

در مصراع دوم بیت دوم (تبدیل فعلن به فع لن)

در کل ، 5 نوع اختیار شاعری در این ابیات به کار رفته است ! (دقت کنید سوال از شما چند نوع خواسته ، نه چند مورد)

26. پاسخ گزینه 4

شاعر در بیت صورت سوال و بیت گزینه ۴ به این نکته اشاره دارد که دلیل خمیدگی قامت پیران جست و جوی جوانی است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: شاعر خمیدگی پشت پیران را نشانه ای برای رسیدن زمان مرگ عنوان کرده است.

گزینه ۲: شاعر معتقد است که پیری دلیلی برای گذر نکردن عمر نیست و عمر همواره در حال تمام شدن است.

گزینه ۳: شاعر با گلایه از عشق دوران جوانی پشت خمیده را از نتایج آن برمی شمارد.

27. پاسخ گزینه 3

دوری از بیان سخن دلگشا مانند زندانی کردن یوسف پاکیزه دامن است (مذمت خاموشی)

28. پاسخ گزینه 1

مفهوم گزینه های 2 . 3 . 4 : تأکید بر تواضع و فروتنی

گزینه 1 : اشاره دارد به ارزش و بزرگی یار

29. پاسخ گزینه 1

الف) هرچه در این دنیا جمع کنی مثل کرم پیله دور خودت حصار می سازی ، برای رها شدن باید ترک تعلق بکنی

ب) از دشمنی مثل زبان غافل نباش ، تا زبان در حرکت است ، خطر نزدیک است

ج) تهی دستی مانند دیواری است که مرا از سنگ طفلان حفظ می کند .

ه) هرکسی مسبب واقعی کارها را ببیند و به او توکل کند ، نسبت به سبب های دیگری توجه می شود

30. پاسخ گزینه 4

مفهوم صورت سوال و گزینه چهار : در برابر سختی ها و مشکلات مقاوم بودن

معنی گزینه 4: مثل گل نیست که از دست خار جامه بدرد (سختی بکشد) . بلکه با این که خون در دلش افتاده و گرفتار است اما

مثل آتش خندان است